

Den Haag, 8 juni 2018

Betreft: Brede schuldenaanpak

Geacht Kamerlid,

Volgens de meest recente cijfers van het CBS groeien 292.000 kinderen op in armoede. Van deze kinderen groeien 117.000 op in een gezin met een langdurig laag inkomen (tenminste vier jaar achter elkaar). Ondanks de economische vooruitgang de afgelopen jaren is het aantal kinderen in langdurige armoede niet gedaald. Deze kinderen groeien op in een omgeving waar te weinig geld is voor bijvoorbeeld nieuwe kleren, schoolreisjes of om lid te worden van een sportclub. Ze lopen het risico om in een sociaal isolement te raken vanwege gevoelens van schaamte en onzekerheid. Daarbij bereiken kinderen die in armoede opgroeien over het algemeen een lager opleidingsniveau, hebben ze relatief vaak gezondheidsproblemen en leven ze korter.¹ Armoede hangt vaak samen met het hebben van schulden.

Op 23 mei jl. presenteerde staatssecretaris Van Ark de 'brede schuldenaanpak'. In aanloop naar de bespreking hiervan tijdens het AO op 14 juni as. delen kinderrechtenorganisaties Save the Children en Defence for Children drie punten die volgens ons aandacht behoeven.

1. Jongeren komen onvoldoende aan bod in de brede schuldenaanpak

Armoede- en schuldenproblematiek wordt vaak van generatie op generatie doorgegeven. Belangrijk is het dus om kinderen al op jonge leeftijd bewust te maken van het belang van gezonde financiën. In de brede schuldenaanpak is echter weinig aandacht voor jongeren die te maken hebben met armoede- en schuldenproblematiek. Ondergetekenden vinden dit opmerkelijk en maken zich hier zorgen om. Uit ons project Speaking Minds² blijkt dat een groot deel van de jongeren schulden heeft. De jongeren geven o.a. aan dat zij (1) behoefte hebben aan structurele financiële educatie en voorlichting en niet slechts beperkt tot bijvoorbeeld 'De week van het geld' en (2) dat het belangrijk is om het taboe op armoede- en schuldenproblematiek te doorbreken. In lijn hiermee blijkt uit het jaarverslag 2017 van de Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren (NVVK), dat het aantal aanvragen voor schuldhulp in 2017 is toegenomen³. NVVK vermoedt dat dit komt door de toegenomen media-aandacht, waaronder de documentaireserie Schuldig, waarmee de problematiek uit de taboesfeer is gehaald. In het voorkomen en tegengaan van schulden is het belangrijk om bij de jeugd te beginnen. Wanneer het taboe is doorbroken, en jongeren meer kennis hebben van dit onderwerp, praten ze graag mee over oplossingen voor hun armoede- en schuldenproblematiek.

Aanbeveling: Zorg voor publiekscampagnes over armoede- en schulden gericht op jongeren en maak financiële educatie en voorlichting over dit onderwerp structureel beschikbaar op scholen.

2. Budget via decentralisatie-uitkering

Het kabinet stelt in totaal in 2018, 2019 en 2020 €80 miljoen beschikbaar voor het voorkomen van schulden en het bestrijden van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Dit komt bovenop de intensivering van het vorige kabinet (structureel €100 miljoen voor de bestrijding van armoede en schulden en structureel €100 miljoen voor de bestrijding van armoede onder kinderen (deze laatste middelen hierna te noemen de 'Klijnsmagelden').

¹ CBS (2018). *Armoede en sociale uitsluiting 2018*, Den Haag.

² Speaking Minds is een programma van Save the Children, Defence for Children en Stimulansz dat jongeren een stem geeft in het (gemeentelijk) armoede- en schuldenbeleid. Zie ook: www.speakingminds.nl

³ Zie: <https://www.nvbk.eu/k/n235/news/view/7920/3481/nvbk-jaarverslag-2017-niet-eerder-meldden-zoveel-mensen-zich-bij-schuldhulpverlening.html>

In de brede schuldenaanpak wordt aangekondigd dat het merendeel van deze (nieuwe) middelen, 90 procent, oftewel € 72 miljoen, via een decentralisatie-uitkering beschikbaar zal worden gesteld aan gemeenten. In samenwerking met de VNG zal invulling worden gegeven aan monitoring, passend bij de decentrale bevoegdheden van gemeenten en de verantwoording aan de gemeenteraad. Save the Children en Defence for Children juichen een intensivering van het budget ter bestrijding van armoede onder kinderen toe, echter wij willen benadrukken dat het van groot belang is dat dit geld ook daadwerkelijk bij de kinderen terecht komt.

Ook de Klijnsmagelden worden beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering. Alhoewel hierover bestuurlijke afspraken zijn gemaakt met de VNG, is dit (wellicht) niet afdoende om te garanderen dat het geld daadwerkelijk wordt besteed aan kinderen. Dat het geld niet altijd terecht komt bij kinderen in armoede, blijkt bijvoorbeeld uit gesprekken die wij hebben met beleidsmakers van verschillende gemeentes in het kader van ons (eerder genoemde) programma Speaking Minds, en uit de uitzending van Nieuwsuur d.d. 24 november 2017.⁴ Of dit een structureel probleem is, zal moeten blijken uit de evaluatie van de bestuurlijke afspraken met gemeenten. Aangezien deze evaluatie pas dit najaar gereed zal zijn, vinden wij het dan ook opmerkelijk dat nu al besloten is om de nieuwe middelen ook via een decentralisatie-uitkering beschikbaar te maken.

Aanbeveling: Het is essentieel om de effectiviteit van middelen gericht op bestrijding van armoede en schulden, specifiek onder kinderen, vast te stellen alvorens de besteding van extra middelen voor dit doel op eenzelfde manier in te zetten.

3. Voorkomen van huisuitzettingen

Staatssecretaris Van Ark stelt in de brede schuldenaanpak dat huisuitzettingen zoveel mogelijk voorkomen moeten worden, zeker als daar kinderen bij betrokken zijn. In de uitwerking van de afspraken met gemeenten zal ook aandacht zijn voor huisuitzettingen. Save the Children en Defence for Children hebben regelmatig contact met gezinnen die uit huis gezet (dreigen te) worden. Uit deze gesprekken komt naar voren dat er nog te vaak onvoldoende afstemming is tussen de woningcorporatie en de gemeente om huisuitzettingen te voorkomen. Dit blijkt ook uit het artikel *'armoede is geen reden om kinderen van hun ouders te scheiden'* dat wij hier onlangs over publiceerden.⁵ Het is belangrijk dat partijen elkaar weten te vinden en integraal samenwerken ter voorkoming van (onnodige) huisuitzettingen en alle gevolgen van dien.

Aanbeveling: Maak concreet welke acties er worden genomen om woningcorporaties en gemeentes te bewegen zich samen in te zetten voor het voorkomen van huisuitzettingen van gezinnen met kinderen.

Wij hopen dat bovenstaande informatie nuttig is in voorbereiding op het AO brede schuldenaanpak van 14 juni as. en danken u bij voorbaat voor uw inzet voor kinderrechten. Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen per e-mail of telefoon (06-11427304)

Met vriendelijke groet,

Caroline van de Wetering, Save the Children - caroline.van.de.wetering@savethechildren.nl

Mariëlle Bahlmann, Defence for Children - m.bahlmann@defenceforchildren.nl

---

⁴ De uitzending is via deze link terug te kijken: <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2204384-geld-voor-arme-kinderen-verdwijnt-in-schuldenberg-gemeenten.html>

⁵ Zie: <http://magazines.sociaalweb.nl/integraal-samenwerken-voor-de-jeugd#!/armoede-is-geen-reden-om-kinderen-van-hun-ouders-te-scheiden>